

Rondom de kerkdiensten

ds. Jan van der Meulen

Het thema dat Kind op Zondag dit jaar gekozen heeft zal voor ons de leidraad zijn in de Advent en Kerstperiode en dat thema is: 'langverwacht en onverwacht'.

Dat lijkt mij een heel mooi thema, ook met het oog op de situatie van deze tijd in de wereld en in het bijzonder misschien ook wel in onze eigen gemeente. Wat kunnen en mogen we verwachten voor de toekomst en hebben we de moed en de fantasie om ook het onverwachte te verwelkomen. Het zijn thema's die niet alleen op de zondag spelen maar in heel het leven.

Op de Adventszondagen komen de volgende thema's aan de orde:

Op de eerste Adventszondag is het thema 'wachten' op de tweede Advent 'vertellen', de derde Advent gaat over 'herkennen' op de vierde Advent is het thema 'vertrouwen' en op Kerst komen we uit bij 'langverwacht en onverwacht'.

De Kerstavond is zoals u de laatste jaren gewend bent een gezamenlijke kerkdienst met de Evangelisch Lutherse Gemeente. Ook nu willen we weer proberen op een creatieve en laagdrempelige manier de blijde boodschap van Kerst over te brengen. Vierentwintig december is natuurlijk dit jaar ook een beladen datum omdat het de verjaardag van Arjan van Lagen was. Steeds worden wij er bij bepaald dat hij er niet meer is en dat hij wordt gemist.

Op de Kerstmorgen beleven we een primeur, we zullen dan samen Kerst vieren met de Protestantse Gemeente te Gaasperdam die voor deze gelegenheid naar ons toe komt in De Nieuwe Stad. Deze dienst is een gezamenlijke kerkdienst onder verantwoordelijkheid van beide kerkenraden. We zijn blij dat ons voornemen om een Protestantse Gemeente Amsterdam Zuidoost te worden ook al een beetje zichtbaar en voelbaar kan worden in een gezamenlijke Kerstviering. De komende tijd zullen we steeds meer kijken wat we samen kunnen en willen gaan doen op weg naar de ene Protestantse Gemeente Amsterdam Zuidoost. Extra feestelijk zal het deze kerstmorgen 2008 ook zijn vanwege de medewerking van de Cantorij. Voor de kinderen en voor ons allemaal willen we nog voor een kleine verrassing zorgen. En het wordt een dienst voor jong en oud. Op Oudjaar zullen we net als de afgelopen jaren geen volledige dienst houden, maar de liturgie van het avondgebed volgen aan de hand van psalm 8.

De nieuwjaarsreceptie die u elk jaar werd aangeboden door de twee predikanten en nu door één, zal dit jaar niet op de eerste maar op de tweede zondag in januari plaatsvinden.

Op donderdag 18 december is er weer de jaarlijkse kerstviering met en voor de drugsverslaafden, uitgaande van Streetcornerwork en het Drugspastoraat en in samenwerking met onder andere de diaconie van de Protestantse Gemeente. Ook voor deze viering bent u van harte uitgenodigd.

Niet voor iedereen is de decembermaand met al zijn huislijkheid een prettige maand, toch wil ik u allemaal een goede en vreugdevolle Advent en Kerst toewensen en een goede overgang naar een nieuw jaar. Laten we in deze periode van het jaar niet alleen met ons zelf en voor onszelf bezig zijn maar ons hart en ons huis ook openstellen voor anderen die de eenzaamheid in deze tijd van het jaar extra ervaren.

Wat u natuurlijk ook niet moet vergeten is de kerstsamenzang met medewerking van de Cantorij op Zaterdag 13 december om 19.00 uur in de Grote Kerkzaal. Wees welkom!

Toelichting op de collecten

---

25 december: Kerstcollecte Kinderen in de Knel

Het thema kinderarbeid staat bij deze collecte centraal. Veel tieners in Guatemala kunnen niet naar school, omdat ze werken. De organisatie Ceadel controleert scherp of fabrieksdirecteuren de arbeidswet naleven.

Als de werkomgeving in een bedrijf niet veilig is, er te jonge kinderen werken of als er sprake is van uitbuiting, schakelt Ceadel de inspectie in. Het is Ceadel al meerdere keren gelukt een bedrijf kinderarbeidvrij te maken. De organisatie biedt werkende meisjes onderwijs, zodat ze met een diploma op zak hun slecht betaalde werk in de exportbedrijven vaarwel kunnen zeggen.

Overdenking

ds. Jan van der Meulen

Ken je mij? Wie ken je dan?
Weet je mij beter dan ik?
Ken je mij? Wie ben ik dan?
Weet je mij beter dan ik?

Ogen die door de zon heen kijken,
zoekend de plek waar ik woon,
ben je -
beeldspraak voor iemand
die aardig is en onmetelijk ver,
die niet staat en niet valt en niet voelt
als ik, niet koud en hooghartig.

Hier is de plek waar ik woon:
een stoel op het water, een raam
waarlangs het opklarend weer
of het vallende duister voorbij vaart.
Heb je geroepen? Hier ben ik.

Ik zou één woord willen spreken,
ooit, dat waar en van mij is,
dat draagt wie ik ben, dat het houdt,
en rechtop staat
als een mens die mij aankijkt
en zegt:
ik ben jouw zuiverste zelf,
vrees niet, versta mij, ik ben.

Ben jij de enige voor wiens ogen
niet is verborgen mijn naaktheid?
Kan jij het hebben, als niemand anders,
dat ik geen licht geef, niet warm ben,
dat ik niet mooi ben, niet veel,
dat geen bron ontspringt
in mijn diepte,
dat ik alleen dit gezicht heb,
geen ander.
Ben ik door jou, zonder schaamte,
gezien, genomen,
door niemand minder?
Zou dat niet veel teveel
waar zijn?

Ken je mij? Wie ben ik dan?
Weet jij mij beter dan ik?
Ken je mij? Wie ben ik dan?
Weet je mij beter dan ik?

Uit: Jij die mij ik maakt - Huub Oosterhuis, november 2008

Dit gedicht van Huub Oosterhuis heb ik inmiddels al een paar keer voorgelezen bij gelegenheden in onze gemeente en ik merk dat het mensen ontroerd en aanspreekt, ook mijzelf. Je kunt zeggen dat dit gedicht, dit gebed, geïnspireerd lijkt door Psalm 139. U kunt de psalm wel naast dit gedicht leggen en een beetje meedenken over het verschil en de overeenkomst tussen gedicht en psalm.

Het was deze psalm die de bruid die onlangs in onze gemeente trouwde graag gelezen of gezongen wilde hebben. Het was voor haar een heel dierbare psalm. We lezen of zingen Psalm 139 ook vaak bij begrafenissen. We beseffen dat de mens die heengegaan is een mens was die onvolmaakt was en onaf en gedeeltelijk ook ongekend. Bovendien, kende hij of zij zichzelf wel volkomen? Op zo'n moment van een definitief afscheid komen die gedachten en die gevoelens vaak scherper dan gewoonlijk naar voren. Een mens leeft in fragmenten en in onvolkomenheden, maar een mens leeft ook met verlangen. Een verlangen gekend, geaccepteerd te zijn met huid en haar, met hart en ziel, voor tijd en eeuwigheid.

Psalm 139 klinkt stilliger als het gaat om het gekend zijn door God dan het gedicht van Oosterhuis. Zegt de psalm: God kent ons! Oosterhuis vraagt: Ken je ons? Sommige mensen vinden het moeilijk of zelfs vervelend als God met Jij wordt aangesproken. Maar in de intimiteit die hier zowel in de psalm als in het lied gezocht wordt is het jij voor mijn gevoel heel natuurlijk en niet geforceerd. En van oorsprong is Gij of Gy, ook intiemer dan het U dat wij vaker gebruiken als we bidden tot of spreken over God.

Het is trouwens de vraag of Oosterhuis zich tot God richt. De jij die wordt aangesproken lijkt een onbepaald jij te zijn, iemand die of God of een medemens kan zijn. Bestaat er zo'n jij of is die jij juist onbestaanbaar en alleen maar een verlangen? Dat blijft in het midden en dat vind ik eigenlijk wel mooi. Het roept ook de vraag op of ik zo'n jij zou kunnen zijn voor een ander of een ander voor mij. Een definitieve zekerheid wordt in het gedicht niet geboden; in de psalm wel.

Een verschil tussen het gedicht en de psalm lijkt mij ook dat de psalmdichter zegt dat hij / zij zich nergens voor God kan verbergen. Het lijkt een echo van het verhaal van de zondeval, wanneer Adam en Eva zich schuld bewust verstoppen voor God nadat ze gegeten hebben van de boom van goed en kwaad. En dan heeft de alziendheid van God haast iets dreigends. In het gedicht is het meer de schaamte en de kwetsbaarheid die doorklinkt van een mens die weet dat hij niet zo mooi en zo goed is als hij eigenlijk wel zou willen zijn. Zou er iemand zijn die mijn onvolmaaktheid en kwetsbaarheid voor lief neemt of is dat alleen maar een droom?

Ik denk dat velen van ons in de kerk(dienst) en in het geloof dit verlangen naar aanvaarding en zo nodig ook vergeving met zich meedragen. Religie, ook de christelijke, heeft dat verlangen altijd willen vervullen met een verkondiging dat God genadig en barmhartig en rechtvaardig is, eigenlijk buiten mensen om. Maar is nu niet het geheim van Kerst (en heel het evangelie) dat God die vervulling van dat verlangen in handen van mensen legt of minstens in de handen van één mens, Jezus van Nazareth? En betekent dat dan niet dat wij - die zeggen

volgelingen van Jezus te zijn - hierin ook onze roeping moeten zien, dat we genadig, barmhartig en rechtvaardig zijn tegenover elkaar?

Dat wij de onvolmaaktheid en de kwetsbaarheid van de ander aanvaarden zoals de ander onze onvolmaaktheid en kwetsbaarheid aanvaardt? Dat kan beginnen in de gemeente, maar zal dan toch zeker ook uitstralen naar buiten.

Ik hoop dat wij in onze gemeente en in alle relaties waarin wij staan, zo het verlangen van anderen en van onszelf mogen vervullen. Niet alleen rond Kerst of pas in een nieuw jaar, maar hier en nu.

En waarschijnlijk niet zonder vallen, maar dan ook weer in opstaan.

Ben ik door jou, zonder schaamte,
gezien, genomen,
door niemand minder?
Zou dat niet veel teveel
waar zijn?

NIEUWS UIT DE GEMEENTE

Uit de kerkenraad van oktober 2008

ds. Jan van der Meulen

Na de opening door Piet Baaijens worden de actiepunten doorgenomen en daarna wordt het gemeentelijk beleid besproken. Een van de punten is de samenvoeging van de beide kerkbladen. Besloten is dat de redactie samen gaan vergaderen en dat ze vanaf februari 2009 dezelfde deadline zullen hanteren. Het verspreidingsbeleid van Stroomopwaarts is anders (breder) dan dat van *Opnieuw* en de conclusie is dat er nog meer aanlooptijd nodig is voordat er een blad kan komen voor heel Zuidoost. Besloten wordt dat kennismaken van elkaars kerkblad bevorderd kan worden door over en weer 25 exemplaren in de kerk te leggen.

Er is geen financiële ruimte om de bestaande predikantsplaats met een deeltijd van 0,67 fte uit te breiden naar 'fulltime'. Voor 2009 en 2010 zal daarom een subsidieaanvraag worden ingediend bij het bureau steunverlening. Onder de voorwaarde dat de subsidiegevers akkoord gaan wil de kerkenraad per 1 maart 2009, wanneer de aanstelling van ds. Jan van der Meulen bij de Presbyterian Church of Ghana afloopt, ds. van der Meulen fulltime aanstellen.

Er zal een CD gemaakt worden met daarop de dankdienst van Arjan van Lagen. Ook zijn er mensen die graag een foto van Arjan willen. Peter van Beek zal dat verzorgen. Hilda Karsijns en Wendy Mual verzorgen het gedenkboek van Arjan van Lagen.

De kerkenraad stelt het stuk: 'profiel- en verbeterpunten' vast. Er wordt geconstateerd dat de verbeterpunten:

- Ongewild vormen we een kliek; wie niet actief betrokken is staat al gauw aan de rand
- De PGB is geen multiculturele kerk (..)
- We zijn open maar niet wervend

met elkaar samenhangen. Het gaat om de houding tegenover anderen.

In een volgende vergadering zal gesproken worden hoe we dit verbeterpunt handen en voeten kunnen geven.

Bij de bespreking van de jaarplanning wordt de planning van de acceptgirokaarten overgenomen van 2008. De opmerking is wel dat het erg veel acceptgiro's zijn. Afgesproken wordt dat het moderamen er nog een keer naar zal kijken en zo nodig met een aangepast voorstel zal komen.

Er moet een nieuw lid voor de Associatiecommissie gevonden worden. Het moderamen zal dat voor zijn rekening nemen.

PERKI organiseert(de) 11 oktober een gezinsdag. Vanaf oktober houdt de PERKI ook elke zondag dienst. De eerste en derde zondag in De Nieuwe Stad, de tweede en de vierde zondag in buurthuis 't Spinnewiel. De integratie van PERKI in de PKN is in uitvoering. Eind 2009 moet de vorming van de Indonesisch sprekende Classis binnen de PKN een feit zijn. Ten behoeve van de toekomstige ambtsdragers binnen PERKI is er een landelijke cursus in Doorn. De ambtstermijn van Pauline Mesman en Wil Latul loopt af. Er zal een interim gesprek plaatsvinden verlengen van de ambtstermijn met vier jaar is mogelijk.

De beheerscommissie vraagt om extra menskracht om bij ziekte of afwezigheid van de huidige afgevaardigden te kunnen invallen.

Vanuit de Classis is men onder andere bezig met het nieuwe liedboek waar landelijk aan gewerkt wordt. Ook in onze gemeente zouden we daarmee aan de slag kunnen (en moeten).

Terugblik en vooruitblik

Wolter Koolstra, voorzitter Kerkenraad

Wanneer deze Opnieuw uitkomt is het december. Een maand waarin we terugblikken naar het afgelopen jaar. De verschillende media zullen jaaroverzichten presenteren en een ieder zal ook persoonlijk terugdenken aan afgelopen jaar, een jaar met hoogtepunten en dieptepunten, een jaar met vreugde en verdriet.

Als gemeente hebben we ook onze hoogtepunten en vreugdevolle momenten gehad. We kunnen terugkijken naar mooie en verzorgde diensten, met name de diensten op de hoogtijdagen. We kijken terug naar een jaar waarin gedoopt en getrouwd is.

De gemeentedag in maart met Gaasperdam en de PCG was geslaagd, waarbij bleek dat er bij toneelspelen (in dit geval pantomime) geen taalprobleem is.

In mei hebben we een gemeentedag gehouden naar aanleiding van het eindverslag van de ICP-commissie (Identiteit, Communicatie en Publiciteit). Het was de afronding van de geloofsgesprekken die we in de gemeente hebben gehouden. Dat waren mooie bijeenkomsten, waarin we elkaar leerden kennen en konden praten over wat ons bezig houdt en bindt.

Het was een jaar waarin veel gedaan is door de vele vrijwilligers die onze gemeente rijk is. Samen met Gaasperdam hielden we in juni een feestavond voor de vrijwilligers: een gezellige avond met kerkelijk cabaret.

Als gemeente hebben we ook het verdriet gevoeld bij overlijden en zorgen gedeeld bij ziekte. Voor onze gemeente wordt 2008 het meest gekenmerkt door het overlijden van Arjan van Lagen. Het overviel ons. Bij alle verdriet en gemis kunnen we ook terugkijken naar de goede momenten die we samen hadden: de zondag na het overlijden van Arjan hebben we een indrukwekkende, sobere dienst gehouden; de afscheidsdienst - een dankdienst voor het leven van Arjan was een mooie dienst, waarin we Arjan recht hebben gedaan.

In die weken hebben we gemerkt hoeveel mensen met ons meeleven. Mensen dichtbij - uit de andere kerken in De Nieuwe Stad en uit Gaasperdam - en veraf - vroegere collega's en andere mensen die in de Bijlmermeer hebben gewoond.

In die drukke en inspannende tijd, waarin veel gedaan moest worden heb ik ervaren dat er naar elkaar werd omgezien en dat heeft mij erg goed gedaan.

Wanneer deze Opnieuw uitkomt is het Advent, de tijd van verwachting. In de kerk mogen we leven vanuit de verwachting, letterlijk op hoop van zegen. Zo gaan we als gemeente ook een nieuw jaar in, een jaar met verwachtingen.

De komende twee jaar zal in het teken staan van de fusie met Gaasperdam.

Steeds meer zullen we met elkaar optrekken. Dat doen we in de verwachting, dat we met elkaar meer kunnen zijn dan apart.

De komende tijd zal ook duidelijk worden dat we geen twee predikanten meer hebben, maar één. Er zal een groter beroep gedaan worden op de gemeenteleden. Een voorbeeld daarvan is het leiden van de gespreksgroepen in de verzorgingshuizen, dat nu ook door gemeenteleden wordt gedaan.

Ook zal er regelmatig een 'vreemde' predikant voorgaan. Dat waren we niet zo gewend, maar in gemeenten met één predikant is dat een heel gewoon verschijnsel. Daarbij zullen 'vreemde' gezichten vaak ook bekende gezichten zijn of gaan worden.

In al die jaren dat ik bij deze gemeente betrokken ben, heb ik deze leren kennen als een gemeente die betrokken is op elkaar en met elkaar verder wil. Dat geeft hoop voor de toekomst.

Ik wens u allen persoonlijk en ons als gemeente een gezegend 2009 toe.

Merci voor de bloemen

Méréa Koolstra-Lebailly

In juni jongstleden was ik voor het laatst gastvrouw in de kerkdienst, en kreeg het bloemetje van de zondag. Het werd een bijzondere ochtend.

Misschien weet u het nog? Zondagmorgen negen uur: plotseling was er een Franse invasie in De Nieuwe Stad. Ze waren nieuwsgierig, enthousiast over het gebouw. Ze kwamen "langs" op doorreis naar andere mooie Nederlandse gebouwen. Wie? Architectuurstudenten uit Nancy. Met de hulp van een paar gemeenteleden hebben wij ons best gedaan om iets te vertellen over De Nieuwe Stad.

Ik probeerde ook een verband te leggen tussen het kerkgebouw en al die verschillende mensen die er komen om God te vieren. Het was hartverwarmend om te zien hoe deze studenten met hun prof aan het kijken waren. Tja. We wisten van niks, er was niets gepland. Maar wat was het een leuke verrassing. En gelukkig konden ook wij improviseren!

Vijf minuten voor de dienst heb ik lachend gezegd: "Vous devez partir maintenant, ou bien rester pour le culte..." (U moet nu weggaan, of in de dienst blijven). Ze gingen weg. Tevreden. Wat was ik trots op onze Nieuwe Stad! En natuurlijk, dank u wel voor "les fleurs".

Bedankt

Jessica Langenhoff

Vreugde en verdriet liggen soms heel dicht bij elkaar. Op de dag van ons burgerlijk huwelijk namen we als gemeente afscheid van Arjan. De dag erna (20 september) ging ds. Frits Brommet voor bij de inzegening van ons huwelijk, in dezelfde kerkzaal.

We willen iedereen bedanken voor de belangstelling, felicitaties en cadeaus. Speciaal willen we de mensen bedanken die betrokken waren bij de kerkdienst. Dominee Frits die in een week de voorbereiding van een half jaar samenpakte,

Wim en Evelien die zorgden dat de kerkzaal werd omgetoverd in een feestelijke ruimte en alle anderen die iets deden of er gewoon waren om met ons dit feest te vieren. Het zijn onvergetelijke dagen geworden, de start van ons leven als echtpaar. De collecte die tijdens onze trouwdienst gehouden werd, bracht € 231,70 op. Dit geld is door de diaconie overgemaakt naar Oxfam Novib. Van dit bedrag kunnen bijvoorbeeld twee koeien gekocht worden. We zullen zelf zorgen voor nog een derde koe. Die komen niet bij ons terecht of bij de kinderboerderij maar in Bangla Desh. Want, zo lezen we op de website van Oxfam/Novib: ‘Geef een familie een koe, leer hen ervoor te zorgen en de koe doet de rest. Haar mest laat het gewas groeien, haar melk voedt de familie en brengt geld in het laatje om de kinderen naar school te laten gaan. En haar kalfjes zetten bij andere families het goede werk voort. Een koe geeft en geeft. Zo kunnen ook mensen ver weg delen in onze blijheid.’

Kerstattenties

Ans Odinot

Wij gaan weer kerstattenties inpakken en wegbrengen. Wij maken er met elkaar een leuke dag van.

Op disdag 16 december beginnen we om tien uur in De Nieuwe Stad met een gezamenlijke kop koffie of thee.

Veel mensen hebben zich al aangemeld, maar om het voor iedereen prettig te maken, vragen we nog inpakkers en pakjesdragers. Want: hoe meer handen, hoe lichter het werk. En dan is er ook meer gelegenheid voor persoonlijk contact met de mensen die de pakjes ontvangen.

Religieuze beleving

Annie Vis

Onze bijeenkomst op 5 november verliep enigszins anders dan anders vanwege het feit dat het elektriciteitsnet gedeeltelijk was uitgevallen waardoor we geen muziek konden laten horen.

Het onderwerp *De wijze vrouw* werd ingeleid met enige informatie over ‘Chokma’. ‘Chokma’ is wijsheid, maar ook kennis, inzicht, handvaardigheid; het is wijsheid en alles wat daarbij hoort met een religieuze dimensie. Het boek Spreuken valt met een aantal andere boeken onder de joodse wijsheidsliteratuur. In het achtste hoofdstuk wordt de wijsheid verpersoonlijkt door een vrouw:

Roept de wijsheid niet
en verheft de verstandige haar stem?

De vraag waar we ons mee bezig hielden was: welke vrouw uit de bijbel of daarbuiten heeft voor jou een speciale betekenis vanwege haar wijsheid?

Genoemd werd Soeur Emmanuelle die in Frankrijk beschouwd werd als de tegenhanger van de priester Abbé Pierre. Ze richtte een organisatie op de Asmae-Association Soeur Emmanuelle voor hulp aan kinderen in vele landen. Na haar pensionering vestigde ze zich in Egypte waar ze zich aansloot bij de voddendraapsters van een sloppenwijk in Caïro. Ze bouwde daar scholen, huizen en medische centra met steun van giften die uit de hele wereld kwamen. Vandaar haar bekendheid als 'de voddendraapster van Caïro'. Zowaar een wijze vrouw met alles wat daarbij hoort.

De bijbelse figuur die genoemd werd was Abigaïl. Zij werd genoemd vanwege de vastberadenheid waarmee ze maatregelen trof om te voorkomen dat haar man Nabal, en alles wat mannelijk was, een kopje kleiner zou worden gemaakt door de met zijn mannen rondzwervende David. Dit vanwege het feit dat Nabal geweigerd had een bijdrage te geven, in de vorm van leefkost, als tegenprestatie voor het beschermen van zijn herders. Ze speelt haar spel met oosterse wellevendheid en onderdanigheid. Ze neemt zelfs de schuld op zich, daarbij wel vermeldend dat zij van het verzoek onkundig was. Zij wijst hem erop dat het zonder oorzaak bloedvergieten een struikelblok zou kunnen worden voor zijn koningschap in de toekomst. David luistert naar haar en prijst haar om haar verstand en inzicht. Maar de wijze vrouw kan ook heel dichtbij zijn. Het kan je moeder zijn die in je herinnering degene was die met haar verstand en wijsheid de juiste toon wist te treffen om opgewondenheid van man of kinderen wat te kalmeren.

We konden dus geen muziek beluisteren, niet psalm 111, tekst: Naardense Bijbel, gezongen door het Cantori Davidici en niet een motet uit de verzameling Beata Virgine, gewijd aan de wijze vrouw Maria. wat niet wegneemt dat het een goed samenzijn was.

'Aiti dey' na de uitvaart van ds. Arjan van Lagen

Werkgroep Suriname/Antillen,
Augusta Margaret en Haydy Nelson

Rituelen rond dood en uitvaart zijn er veel. We weten niet wat het leven is, laat staan dat we weten wat de dood is. We weten het niet precies, maar we voelen wel dat ons iets verschrikkelijks is overkomen. Wij mensen reageren heel verschillend op gebeurtenissen waarbij wij verwacht of onverwacht in rouw worden gedompeld. Zoals het plotselinge heengaan van dominee Van Lagen.

De 'aiti dey' herdenking is een manier van rouwverwerking.

Binnen de creoolse gemeenschap worden rouw- en begrafenisrituelen beschouwd als de mogelijkheid om de banden met de overledene te doorbreken, om scheiding te brengen tussen de levenden en de overledene wat in het Sranan (de Suri-naamse taal) 'prati' oftewel scheiding wordt genoemd. Daarnaast worden de handelingen en rituelen gezien als een uiting van waardering, als laatste eerbe-wijs aan de overledene.

Waar komt dit 'aiti dey' ritueel vandaan? Volgens ons heeft het diverse achter-gronden: de creoolse, indiaanse en marron cultuur uit Suriname en de Nederland-se Antillen en de bijbelse joods-christelijke cultuur. Door de aanwezigheid van de vele godsdiensten en culturen in Suriname en de Nederlandse Antillen zijn er vele riten bekend. Deze zijn door de gebruiken en de traditie aan bepaalde groepen overgedragen.

Plaatselijke gebruiken die zijn ingeburgerd, zijn door allerlei omstandigheden ontstaan en tot vaste zeden gegroeid. Gebruiken, ontstaan uit onbegrepen voor-beelden, waarvan de oorsprong wel eens moeilijk of helemaal niet meer is op te sporen en die niet helemaal te verklaren zijn. Als het om het begrijpen van de dood, het afscheid gaat, dan is alle verstandelijkheid ontoereikend.

In de joodse traditie begint de 'sjiv,ah- de zeven dagen', 'sjibbe-zitten', zeven dagen na de begrafenis. Deze treurdagen zijn begonnen voor de rouwende ver-wanten. Binnen de joodse cultuur vindt men de oorsprong van de week van treurnis in de oudste bronnen terug. Jozef hield voor zijn vader een rouwtijd van zeven dagen(Genesis 50,10).

De dag der beaarding is de eerste van de zeven. De verwanten in rouw komen samen, bij voorkeur in het huis van de overledene waar de geest nog zweeft, om te bidden. Een andere bron voor de zeven dagen van treurnis is het eerste boek van Samuël, hoofdstuk 30, vers 13, waarin wij kunnen lezen over de zeven dagen van vasten nadat koning Saul was begraven.

Op vrijdag 26 september, acht dagen na de uitvaart van dominee Arjan van La-gen, is er een 'aiti dey' herdenking gehouden. Aanwezig waren de familieleden van dominee Arjan, leden van enkele werkgroepen uit onze kerk en andere be-langstellenden. Vanwege het karakter van dit Joods/ Indiaans/Creoolse ritueel heeft de 'aiti dey' bij Gusta plaatsgevonden.

Waarom?

- dominee Van Lagen had een goed contact met Gusta.
- de organisatie en uitvoering van dit ritueel eisen een goede voorbereiding (zoals later in dit stuk zal blijken).

Nadat alles van te voren was klaargezet (tafels, stoelen, binnen en buiten, de hapjes) was het wachten op de rouwendenden.

Bij het binnenkomen kregen de mensen een beker water ter verkoeling en ter zuivering van de geest. Er was een foto van dominee Arjan in toga, op een tafel,

gedekt met een wit tafelkleed waarop verder niets anders gezet mocht worden dan een glas water, twee brandende witte kaarsen en een open bijbel (waaruit later gelezen zou worden). Om 20.00 uur begon het christelijke gedeelte met zang, gebed en verhalen ter herinnering aan dominee Arjan. Er is een orde van dienst gemaakt volgens protestants christelijke traditie. Tijdens de dienst was er ruimte voor gedeelde herinneringen aan dominee Arjan met verhalen, moppen, zegswijzen, waarbij tranen afgewisseld werden door een lach. De emotionele lading, voelbaar op zo'n bijeenkomst, vond zo relativering. Na het gezongen Onze Vader van Willem Vogel was het pauze. Er werden hapjes, waaronder de lievelingshapjes van dominee Arjan rondgedeeld. Voor ds. Arjan was er ook een maaltijd.

Buiten, op een speciale afgeschutte plek, (want er was scheiding,) werd een gedekte tafel neergezet. Daarop werden een glas water, een witte kaars op een schotel, lievelingsgerechten zoals moksi alesi van masoesa en bakkeljauw (eenpans rijst gerechten), bruine bonen, koffie, cacao, thee, en een glas goede wijn neergezet.

Dit ritueel is nodig om de geest van ds. Arjan alsmede metgezellen met wie hij nu verkeert de gelegenheid te bieden mee te doen, maar dan gescheiden. Want de dood heeft scheiding gemaakt tussen de overledenen en de levenden. Dit scheidingsritueel is 'de prati', het scheiden, waarbij de aanwezigen weten dat er buiten een tafel gedekt staat, die ze verder niet te zien krijgen.

Na de pauze ging de ceremonie door in een andere, meer volksreligieuze setting, waarbij een voorzanger het zingen afwisselde met gebeden in de Nederlandse en de Surinaamse taal. Omstreeks 24.00 uur werd er gebeden voor de zielenrust van dominee Arjan terwijl het elektrisch licht werd gedoofd, alleen het kaarslicht brandde. (Soms wordt gezongen "Het is middernacht en in de hof/ buigt tot de dood bedroefd in 't stof; /de levensvorst in zijn gebeên, /doorworstelt hij zijn strijd alleen).

Het ritueel is op de plek gehouden waar de overledene in lichaam en geest aanwezig was, er is op een goede manier afscheid/prati genomen.

Soms komt men na zes weken en/of na een jaar weer bij elkaar ter voltooiing van de rouwperiode.

Tot slot

De Suriname/Antillen werkgroep zal op zaterdag 31 januari 2009 een studiemiddag over dit onderwerp organiseren in ons kerkcentrum De Nieuwe Stad. Wij verzorgen ook een maaltijd.

Verdere mededelingen hierover volgen.

Boeken en een appartement

Henk Kroese, 690 3416

De boeken van Arjan

Nu zijn flat zo goed als leeg is, hebben de broers van Arjan ook zijn boeken geruimd en ter beschikking gesteld aan onze gemeente. Op vrijdagmorgen 21 november hebben ze deze afgeleverd aan Jan Kok, die op mijn verzoek voor opslagruimte bij hem thuis heeft verzorgd.

Jan gaat alle boeken inventariseren, zodat bekend is wat voor soort boeken er zijn. Het is nogal veel, meer dan duizend boeken! (in 25 verhuisdozen) Mocht u interesse hebben voor één of meerdere boeken van Arjan, dan gelieve u contact te zoeken met Jan Kok.

Het appartement van Arjan

Na de notariële afwikkeling nemen de broers van Arjan nu stappen om de flat van Arjan te gaan verkopen. Ze hebben mij aangegeven dat onze gemeente voorkeur krijgt in de verkoop, vóórdát ze een makelaar inschakelen.

Mocht u, of één van uw kinderen, familie of vrienden interesse hebben in deze drie kamerflat (oorspronkelijk een vijfkamer flat) van 110 m2 en gelegen aan de Gouden Leeuw 423, dan kunt u mij even bellen.

Ouderenkring

Ans Odinot

Wim Hilderink wist ons ook dit keer weer te verrassen: door de vorst waren de bloemen bevroren, dus waren er alleen verschillende soorten groen om stukjes te maken. Toch werden de stukjes verrassend om te zien.

Na de pauze maakten we slingers van de aluminium bakjes van waxinelichtjes.

Het was een zeer sfeervolle ochtend.

Op donderdag 18 december vieren wij Advent met ds. Jan van der Meulen. Het gaat over de Wijzen uit het Oosten.

Op donderdag 15 januari komt Elsa Aarsen ons vertellen over Franciscus van Assisi. Iedereen is op beide data van harte welkom!

Om half tien is de koffie, als gewoonlijk, klaar.

Lekker eten in De Nieuwe Stad

Agnes Lammers

Elke maandagavond wordt er gekookt door vrijwilligers volgens een rooster, dat wordt samengesteld door Tineke Stam.

Ieder die kookt heeft wel een eigen specialiteit. Zo had Arjan destijds altijd een 'pasta' en daarbij salades met vis en uitgebakken spek. Erg lekker, maar dat moeten we nu missen.

Vandaag hadden we macaroni uit de oven, met en zonder kaas. Dat ging erin als koek. Als toetje een 'mona' dessert. Het was verrukkelijk.

Er waren dit keer wat minder mensen, dus was er over. Geen probleem, we nemen lege boterbakjes mee en vullen ze. Dat eten we dan in de loop van de week. In de magnetron en we hebben weer een heerlijke maaltijd!

De tafel wordt altijd gezellig gedekt voor ongeveer vijftien personen.

We hebben ook wel eens twintig personen gehad. Met kunst en vliegwerk werd dit opgelost. Tafel en stoelen erbij en een beetje aanschuiven. Klaar!

Na afloop wordt alles weer afgewassen en opgeruimd, tot de volgende week.

Iedereen bedankt voor zijn inzet.

Kerstattenties ook voor de bewoners van cellencomplex op Schiphol

Mérea Koolstra-Lebailly

Zoals u misschien weet, ga ik één keer per maand naar een oecumenische viering in het cellencomplex van Schiphol. Daar zitten mensen vast omdat zij niet de juiste papieren hebben om hier te verblijven. Dat doe ik namens de diaconie en dus namens u. Graag wil ik namens onze gemeente een kerstgroet en een kerstattentie meenemen. Dat betekent voor ons zo'n 40 personen.

Het gaat om een kerstkaart met een kerstgroet en, als attentie, een telefoonkaart ter waarde van vijf euro.

Kunt u de diaconie helpen door een kerstgroet te schrijven en een gift te geven voor het aanschaffen van de telefoonkaarten?

Wij zullen er zijn in de hal van De Nieuwe Stad, na enkele diensten in december.

Deze actie is besproken in de werkgroep van vrijwilligers die naar de dienst op Schiphol gaan en de pastores.

Het zal een 'teken van buiten' zijn om ietsje 'naar buiten' te kunnen treden, dankzij de telefoonkaart.

Een lichtje van kerst.

Nieuws van het orgelfront

Elly Kroese

Op 11 november heeft onze organist Gijs Boelen zijn Master examen Orgel (Conservatorium) afgelegd in de Grote of Sint Bavokerk te Haarlem op het mooie Christiaan Müller orgel.

We hebben met circa twintig gemeenteleden genoten van zijn prachtig orgelspel dat door de jury *cum laude* beloond werd met een dikke tien en zeer lovende woorden. Na afloop werden we door de ouders van Gijs ter afsluiting getrakteerd op een consumptie in een restaurant in Haarlem. Al met al, het was een mooie avond.

Namens onze gemeente is hem op zondag 23 november een boeket bloemen aangeboden.

Gijs, je bent een kanjer en we hopen nog lang van je begeleiding en orgelspel te mogen genieten.

Glas gevraagd

Margje van der Veen

Voor de kerstattentie van dit jaar hebben we glazen potjes nodig. Als u nog kleine groente- en fruitpotjes heeft van ongeveer 360 gram (groter of kleiner kunnen we niet gebruiken), zouden wij hier erg blij mee zijn. U kunt ze inleveren, schoon en zonder etiket, bij de leiding van de Kindernevendienst.

Als uw (klein) kinderen bij de dienst op kerstmorgen aanwezig zijn, wilt u dan naam, geslacht en leeftijd voor 21 december aan mij doorgeven, zodat wij een cadeautje voor ze kunnen kopen?

Alvast bedankt voor de moeite.

Margje van der Veen, mavdveen@hotmail.com

Een eind aan onze Egyptereis

Rommert Tjeerdsma

Met ingang van 2009 stoppen we met onze activiteiten voor BLESS, het bisdom voor sociale ontwikkeling en oecumenische contacten van de Koptisch Orthodoxe Kerk in Egypte. Dit is omdat het na ruim drie jaar voor onze gemeente tijd wordt voor wat anders, en omdat de voortgang van het werk van BLESS ook zonder onze bijdrage gewaarborgd is.

Dat 'wat anders', is een project voor onderwijs en opvang van straatmeiden in Ghana. De diaconie heeft besloten om samen met de diaconie van Gaasperdam een project van Kerk in Actie in West-Afrika te gaan steunen. Begin volgend jaar krijgt u meer informatie en we hopen dan ook op uw medewerking en enthousiasme. Maar eerst willen we nog een keer terugblikken op activiteiten voor de Koptische Kerk in Egypte. In de nazomer van 2005 zijn we beginnen te collecteren voor het werk van BLESS. Later kwam daar het idee bij om rechtstreeks contact op te nemen. Dat laatste is maar zeer beperkt gelukt. Wel is een Koptische bisschop op bezoek geweest in onze gemeente, maar een blijvende correspondentie bleek lastig te organiseren.

Maar er zijn wel verschillende andere contacten geweest, waardoor we via een omweg toch op de hoogte bleven van het verloop van het werk aldaar. In de loop van december zult u in de hal van De Nieuwe Stad een kleine tentoonstelling van foto's, teksten en ander materiaal kunnen zien, over wat de contacten van BLESS met onze gemeente voor beide kanten betekend hebben.

Afronding geloofsgesprekken

Jaap de Visser

De kerkenraad heeft de geloofsgesprekken nu afgerond. Er zijn van februari tot november 2007 zestien geloofsgesprekken gevoerd. Daaraan hebben 77 gemeenteleden deelgenomen. De geloofsgesprekken zijn gevoerd naar aanleiding van een persoonlijk verhaal, veertien gemeenteleden hebben zo'n verhaal geschreven. Uiteindelijk zijn de persoonlijke verhalen en de verslagen van de geloofsgesprekken bewerkt tot een serie uitspraken. Op de gemeentedag van 31 mei 2008 hebben 35 gemeenteleden zich gebogen over deze uitspraken en ze teruggebracht tot de meest kenmerkende. De waarderende uitspraken zijn samengevat in profielpunten en de kritische uitspraken in verbeterpunten. Het volgende kwam er uit.

Profielpunten

- Onze geloofsgemeenschap steunt het geloof en draagt de ontmoeting met God en met elkaar. De zondagse eredienst is inspirerend en troostend, een moment van rust en toerusting. Liturgie en preek zijn beide belangrijk in de viering.
- Onze gemeente vormt een sociaal netwerk waarin we er voor elkaar zijn en ons geborgen voelen. We zien om naar elkaar, doen inspiratie op, ervaren verbondenheid en vinden rust en bemoediging. In geloof en leven zijn we zeer divers.
- Onze gemeente is betrokken op haar omgeving en heeft een taak in de wereld.

- De Bijlmermeer roept meer dan welke plek ook op tot diaconale betrokkenheid. Vanuit het geloof zien we een taak om samenhang te bevorderen in de Bijlmersamenleving.
- Het ideaal is een gemeente voor iedereen te zijn, ongeacht etnische herkomst.
- We vormen een kleine en hechte gemeente, maar ook een kwetsbare groep. We proberen vanuit ons eigen profiel zichtbaar te blijven.
- We zijn een pluriforme gemeente. We doen ons best bruggen te slaan en niemand uit te sluiten. We gaan zoekend onze weg, geborgen bij God, zonder een afgebakende leer. We geven elkaar de ruimte, zijn oecumenisch georiënteerd, met respect voor andere religies.

Verbeterpunten

- Ongewild vormen we ook een kliek. Wie niet actief betrokken is staat al gauw aan de rand. We zijn meer doenerig dan contemplatief of missionair.
- De PGB is geen multiculturele kerk. De behoefte om dat te worden wordt slechts gedeeltelijk gesteund en uitgewerkt. Surinaamse gemeenteleden ervaren dit op sommige momenten als pijnlijk.
- We zijn open maar niet wervend. Gevoel en verstand worden misschien onvoldoende geïntegreerd.

De kerkenraad heeft uitgesproken zich in deze profielpunten te herkennen en met de verbeterpunten aan de slag te willen. Rode draad is hoe we opener kunnen staan voor anderen, van anderen willen leren. Bijvoorbeeld door in andere talen en uit andere tradities te zingen. Geldwerving ook eens anders aan te pakken dan via acceptgiro's. Of iets minder overgeorganiseerd durven te zijn. De slotsom is dat "elk mens iets te geven heeft" en dat we dat actief moeten opzoeken in de manier waarop onze gemeente functioneert.

Kinderpagina's

Hallo allemaal,

Binnenkort is het weer kerst. Dat vind ik altijd fijne feestdagen en niet alleen omdat ik dan niet hoeft te werken. Het is voor mij een feest van een nieuw begin en ook van hoop op een betere tijd. Ik heb geprobeerd het verhaal van kerst in een modern jasje te stoppen. Daar naast heb ik een puzzel gemaakt. Als je daar moeite mee hebt, lees dan het kerstverhaal in Lucas nog maar eens. Fijne feestdagen en alvast een gezond 2009 toegewenst, Margje

Maria keek naar de grote berg afwas. Gisteravond had ze voor de hele familie gekookt. Zo'n beetje al haar servies en pannen waren vuil. En de vaatwasser was stuk. Zuchtend vulde ze een teiltje met water en pakte een afwasborstel. Haar vriend verdiende niet veel en zelf was ze ontslagen toen ze zwanger werd. Sinds een jaar was er oorlog en daardoor was er veel armoede in het land. Het eerste wat de overheersers hadden gedaan was de belastingen verhogen en alle sociale verzekeringen stop zetten. Geld om een nieuwe vaatwasser te kopen, of hem te laten maken, was er dus niet. Het ging slecht in het land, mensen begonnen de moed te verliezen. Maar Maria had het vertrouwen dat alles goed zou komen. Want dat had de engel van God haar gezegd. Het was bijna negen maanden geleden geweest toen de engel aan haar verscheen. Ze was toen, net als nu, aan het afwassen. De vaatwasser was toen al stuk.

“Maria,” zei een stem zachtjes.

Maria hoorde het niet omdat ze mee zong met de muziek op haar Ipod.

“Maria,” zei de stem nu iets harder.

Nu hoorde ze het wel. Ze haalde de oordopjes uit haar oren en draaide zich om naar waar de stem vandaan leek te komen, met de pan die ze net aan het afwassen was in haar hand, om zichzelf tegen de indringer te beschermen. Er stond een lange vreemde jongeman in haar keuken.

“Wees niet bang, Maria. Ik kom in vrede. Ga maar even zitten. Ik heb goed nieuws voor je,” zei de jongeman kalm.

“Wie.....wie ben jij?” vroeg ze angstig. Ze had de pan nog steeds in haar hand.

“Als ik jou was zou ik even gaan zitten, in jouw conditie moet je niet te lang staan.” Verbaasd liep ze naar de keukentafel en ging aan tafel zitten. Hier begreep ze niets van. Waar had die man het over? Welke conditie en hoe wist hij haar naam? Hoe was hij binnengekomen?

Ze keek de man recht in de ogen. Iets in zijn blik vertelde haar dat hij betrouwbaar was. De man had iets vertrouwenwekkends in zijn stem. Ze legde de pan op de tafel. “Dit is te idioot voor woorden,” dacht ze. “Ik ben vast aan het dromen.” “Je droomt niet, Maria. Zie je, ik ben een engel. God heeft mij naar jou toegestuurd om..”

“Engelen dragen geen spijkerbroeken en truien, maar witte jurken en hebben vleugels,” viel Maria in de rede. Ze vertrouwde het toch niet helemaal.

“Weet je wel hoe koud het hier is, door die klimaatverandering. Ik wil geen longontsteking oplopen. Mag ik even mijn verhaal afmaken, alsjeblieft?”

Maria knikte alleen maar. Op een of andere manier wist ze dat de man moest laten uitspreken. Er ging iets belangrijks gebeuren, voelde ze.

“Goed, zoals je ongetwijfeld wel weet, gaat het niet goed met de wereld. God heeft besloten dat de tijd rijp is om zijn zoon op aarde te laten komen om de mensen hoop te geven en de mogelijkheid om wat te maken van het leven. Hij heeft jou, Maria, gekozen om zijn zoon te dragen. Vanaf nu ben je zwanger. Gefeliciteerd.”

“Maar waarom heeft hij juist mij gekozen. Ik ben maar een eenvoudige vrouw. Ik heb geen belangrijke taak in de kerk of zo. Ik kan zo tien mensen opnoemen die belangrijkere en betere christenen zijn.”

“Voor God is iedereen even belangrijk, maar omdat jouw geloof oprecht en puur is en omdat hij weet dat jij het aankan, mag jij voor zijn kind zorgen.”

Maria voelde zich opeens heel gelukkig worden. Dat juist zij zo'n belangrijke opdracht van God kreeg, maakte haar erg dankbaar. Ze zou er alles aan doen om goed voor het kindje te zorgen. Alleen, hoe zou haar vriendje Jozef reageren. Ze waren nog niet met elkaar naar bed geweest en dus zou hij weten dat het kindje niet van hem was. De engel had alweer haar gedachten gelezen.

“Maak je maar geen zorgen over wat Jozef denkt. Hij houdt heel veel van je en zal het begrijpen. Bovendien is mijn broer momenteel bij hem op bezoek om de situatie uit te leggen. O ja .. voor ik het vergeet, Je moet het kindje Jezus noemen. Dag Maria.” Voordat ze iets kon zeggen was de engel verdwenen.

“Laat mij dat maar even doen. Ga jij maar even rusten.”

Maria was zo in gedachten verzonken geweest, dat ze Jozef niet eens had horen binnenkomen. Hij gaf haar een kus en nam haar de afwasborstel uit handen. Ze protesteerde maar even, want eigenlijk was ze inderdaad erg moe. Ze besloot even op de bank te gaan liggen. Van haar mocht de baby nu wel komen. Ze viel in slaap. Toen ze een half uurtje later wakker werd, had Jozef een kop thee voor haar gemaakt.

“Hij is werkelijk de liefste man van de wereld,” dacht ze verliefd. Hij had zich niets aangetrokken van alle roddels van vrienden en kennissen. Hij had zonder mokken aan al haar zwangerschapsgripen toegegeven. Ondanks dat hij van de oorsprong van het kind wist, scheidde hij altijd op over zijn toekomstige zoon. Volgens Jozef zou het kind de nieuwe Johan Cruijff worden. Okee, dat laatste zou vast niet het plan van God zijn, maar het was wel lief hoe Jozef betrokken was bij de zwangerschap. Ze keek naar hem en glimlachte. Haar gezicht betrok toen ze zag hoe zorgelijk hij keek.

“Gaat alles goed? Toch geen problemen op het werk?”

“Nee, dat gaat wel. Vooralsnog heb ik nog werk. Mijn baas gaf mij vandaag een brief van de regering. We moeten naar mijn geboortestad om ons te registreren. Een computervirus heeft alle persoonsgegevens van alle Nederlanders gewist. Iedereen moet zich opnieuw registreren. Helaas moeten wij voor het eind van het jaar weer opnieuw geregistreerd zijn, anders bestaan we wettelijk niet meer en kan ik mijn baan verliezen.” Maria schrok. “Maar ik kan elk moment bevallen en de auto is stuk en de spoorwegen staken al maanden. We zullen dagen onderweg zijn. Kan je geen uitstel vragen?”

“Je weet hoe het tegenwoordig gaat. Tegen de tijd dat ze de aanvraag beoordelen gaat ons kind al naar de universiteit. Nee we kunnen beter morgen meteen vertrekken. Pak jij zo meteen de weekendtas in, dan ga ik even de banden van de fietsen plakken.” Hij stond op en liep naar de deur. Daar draaide hij zich even om en keek naar het bezorgde gezicht van Maria.

“Maak je maar geen zorgen, liefje. God zal wel voor ons zorgen.”

Zes dagen en acht lekke banden kwamen ze eindelijk op de plaats van bestemming aan. Het was een drukte van jewelste. Veel mensen waren naar de stad gekomen om zich te laten registreren. Alle hotels en jeugdherbergen waren vol. De straten lagen vol met troep, want de vuilnismannen kregen geen salaris meer en weigerden te werken. Jozef en Maria liepen met de fietsen aan de hand door de armste wijk van de stad. Overal klopten ze aan voor een slaappleaats. Maar er was nergens plaats. Ze hadden de moed al opgegeven toen een oud vrouwtje haar garage aanbood. De garage stond vol met kapot materiaal en oude verhuisdozen. En het ongedierte kroop over de grond. Eigenlijk wilden ze niet daar blijven. Maar het was hun enige mogelijkheid. Ze waren in elk geval beschermd tegen de regen en de wind. Daar in de oude garage beviel Maria van een gezonde baby jongen. Ze noemde het kind Jezus, zoals de engel had gezegd. Ze legde hem in oude lappen, die Jozef gevonden had, in een stevige verhuisdoos. Ondanks alle ellende waren ze gelukkig. Dit kindje zou alles goed maken. Dat had God immers beloofd.

Zoek de juiste letters om het verborgen woord te vinden
(tip: Lees Lucas 2)

1. Neem de 3de letter van de naam van de verloofde van Maria. (5 letters)
2. Wie waren de baas in het land toen Jezus geboren werd? (8 letters)Neem van die naam de 2de letter
3. Een ander woord voor kribbe is..... (9 letters) Neem van dit woord de 2de letter
4. Woonplaats van Jozef en Maria (8 letters) Neem van dit woord de 1ste letter
5. De herders waren in het.....(4 letters) toen ze de engelen zagen. Neem van dit woord de 1ste letter
6. De voorvader van Jezus was koning.....(5 letters) Neem de 2de letter van deze naam.
7. Boodschapper van God (5 letters) Neem de 2de letter van dit woord
8. Streek waar Nazareth ligt (7 letters) Neem de 1ste letter van dit woord
9. Maria wikkelde de baby in.....(6 letters). Neem de 2de letter dit woord
10. Zij letten op de schapen en waren de eerste die het kindje bezochten.(7 letters) Neem van dit woord de 4de letter

Antwoord:

1 Jozef 2 Romeinen 3 voerderbak 4 Nazareth 5 veld 6 David 7 engel 8 Galilea
9 doeken 10 herders

Verhalen in de kindernevendienst

uit: kind op zondag

Zondag 30 november

Verwachten (Marcus 13:24-37)

Een man gaat op reis en vraagt zijn dienaren om goed op te passen als hij weg is. Aan de deurwachter vraagt hij om op de uitkijk te blijven staan. Dag en nacht moet de deurwachter blijven uitkijken naar zijn heer.

Zondag 7 december

Vertellen (Johannes 1:19-28)

Als mensen aan Johannes de Doper komen vragen wie hij is, vertelt hij dat hij niet de Messias is. Hij vertelt aan iedereen die het maar horen wil, dat er na hem iemand komt die groter is dan hij.

Zondag 14 december

Herkennen (Johannes 3:22-30)

Johannes herkent Jezus als de man die komen zou. Hij herkent Jezus als de man van God, die zijn gaven uit de hemel ontvangen heeft

Zondag 21 december

Vertrouwen (Lucas 1:26-38)

Maria krijgt bezoek van een engel. Ze schrikt erg, maar heeft ook vertrouwen in de engel; ze zegt dat het zo moet gaan als de engel gezegd heeft.

Donderdag 25 december

Langverwacht en onverwacht (Lucas 2:1-20)

De geboorte van de Messias werd al eeuwenlang verwacht. Maar tegelijkertijd was het ook heel onverwacht. De Zoon van God werd niet geboren in een paleis, maar in een stal; niet in Jeruzalem, maar in het kleine Betlehem.

Zondag 28 december

De engel blijft erbij (Matteus 2:13-18)

Niet iedereen is blij met de geboorte van Jezus. Jozef wordt in een droom gewaarschuwd door een engel: Koning Herodes wil het kind ombrengen. Als Jozef dat hoort, neemt hij Maria en Jezus mee naar Egypte.

Politiek café

Henk Kroese

Onze volgende bijeenkomst is gepland op vrijdag 12 december in De Nieuwe Stad van 10.00 uur tot 11.30 uur.

Kerstviering drugsverslaafden

Namens drugspastoraat
Jos de Boer

Op donderdag 18 december vieren de drugsverslaafden kerstviering in De Nieuwe Stad om 18.00 uur in de kleine kerkzaal. Daarna gaan we gezamenlijk eten in de hal. U bent van harte uitgenodigd.

Kerkbalans 2009

namens de kerkrentmeesters,
Tineke Bruggers, Elly Kroese

De volgende maand staan we weer aan het begin van een nieuw jaar en wensen wij elkaar in alle opzichten een voorspoedig en gelukkig 2009 toe. Wij hopen dan dat veel van onze voornemens die we voor het nieuwe jaar van plan zijn uit te voeren, gerealiseerd kunnen worden.

Ook het college van kerkrentmeesters van onze gemeente, waarvan u ook lid bent, hoopt dat. Van 18 januari t/m 1 februari 2009 worden alle gemeenteleden benaderd voor de jaarlijkse bijdrage 2009. Deze bijdrage is geheel bestemd voor onze gemeente. Daarom vragen wij u een financiële bijdrage te verlenen om het kerkenwerk in onze gemeente mogelijk te maken.

Ook onze kerk is van blijvende waarde, want:

- de kerk is de plaats waar je samenkomt om God te ontmoeten, zoals vele generaties vóór ons al deden. Waar het niet gaat om wat je bezit of wat je presteert, maar om wie je bent. Een plaats waar iedereen welkom is. Dat is iets van *blijvende waarde*.
- de kerk is vaak letterlijk een baken: een markant herkenningspunt, ook in de Bijlmer: wie kent De Nieuwe Stad niet? Als het goed is dan is ook onze gemeente daadwerkelijk voor ons een houvast in het leven. Een geestelijk thuis en een onbetaalbaar sociaal vangnet voor mensen die dat nodig hebben.

- ons kerkcentrum is ook voor mensen die geen speciale binding met onze kerkelijke gemeente hebben een plek van ontmoeting en inspiratie. We komen er samen voor de grote momenten in ons leven, zoals doop en huwelijk, en voor momenten van rouw en verdriet.

Kerkbalans, daar geef je voor!

Als christenen en kerkelijk meelevendenden willen wij dat alles behouden en kunnen doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. Uw bijdrage aan Kerkbalans 2009 is daarom hard nodig, want die maakt het mede mogelijk dat onze kerkelijke gemeente haar unieke en onmisbare functie kan blijven vervullen. Dat is van waarde.

Van blijvende waarde.

Tot slot nog enkele praktische punten:

Evenals vorige jaren zullen de bezorgers van Kerkbalans weer door ons worden benaderd, om mee te werken aan de bezorging en ophalen van de enveloppen.

De tasjes met enveloppen worden per wijk aan de bezorgers uitgedeeld op zondag 18 januari 2009, na de kerkdienst, in zaal 2.

De bedoeling is dat de enveloppen in de week, volgend op zondag 18 januari worden bezorgd bij de gemeenteleden en dat na zondag 25 januari de retourenveloppen weer worden opgehaald (geldt niet voor de hoogbouwflats, zij krijgen een antwoordenvelop, postzegel is niet nodig)

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Autodienst

Namens de Diaconie, Jos de Boer

	Kortvoort	Hoogoord
07 dec 2008	Jaap	Henk
14 dec 2008	Frank/Ans	Nel
21 dec 2008	Jan	Anne
24 dec 2008	Jaap	Henk
25 dec 2008	Frank/Ans	Anne
28 dec 2008	Jan	Nel
31 dec 2008	Henk	Henk

Film in De Nieuwe Stad

Deze keer: *De keuze van.... de Diaconie:*

Driving Miss Daisy

Miss Daisy, een temperamentvolle dame op leeftijd, rijdt haar auto de tuin van de burens binnen. Haar zoon huurt dan tegen haar zin een chauffeur in voor haar dagelijkse ritten (we leven in Amerika). Miss Daisy werkt de chauffeur Hoke op alle mogelijke manieren tegen, maar langzamerhand weet hij haar vertrouwen en sympathie te winnen. Een boeiend verhaal, een onderhoudende film, mét inhoud, die in 1990 vier Oscars in de wacht sleepte, onder andere voor de beste film en de beste actrice, met een nominatie voor de beste acteur. Na afloop is er de gelegenheid met elkaar na te praten en iets te drinken. Ook u bent daar van harte welkom!

Datum: 10 december,
Tijd: 19.30-20.00 inloop; 20.00-21.45 film
Plaats: De Nieuwe Stad
Kosten: € 2, incl. consumptie

NIEUWS VAN BUITEN DE GEMEENTE

Handtekeningen voor fatsoenlijk werk

Kerk in Actie

Op www.cnvinternationaal.nl/fatsoenlijk-werk kunt u uw digitale handtekening zetten.

Door het invullen kunt u uw stem laten horen tegen kinderarbeid en voor Fatsoenlijk Werk. Op 10 december 2008 willen wij uw handtekeningen aanbieden aan een vertegenwoordiger van de regering en oproepen voor Fatsoenlijk Werk. De handtekeningen moeten dus uiterlijk 8 december 2008 bij ons binnen zijn.

Bescherming van arbeidsrechten is van groot belang bij het tegengaan van armoede. Ook de problematiek van kinderarbeid kan alleen aangepakt worden,

wanneer arbeidsrechten van volwassenen worden nagekomen: als zij fatsoenlijk werk hebben, hoeven kinderen niet te werken, maar kunnen ze naar school.

Goede regels rond kinderarbeid
Samen met anderen wil Kerk in Actie de Nederlandse regering oproepen om te zorgen voor goede regelgeving rond kinderarbeid. Niet alleen voor kinderen in Nederland, maar zeker ook voor kinderen in Derde Wereldlanden. Jonge kinderen horen niet te werken, maar hebben recht op onderwijs.
Arbeidsomstandigheden, werktijden, loon en scholing
In sommige landen mogen kinderen vanaf 14 jaar werken, net als in Nederland beperkt is toegestaan. Het is van groot belang dat zij in goede en veilige omstandigheden werken, regelmatig pauze houden en voldoende betaald krijgen. Nog beter is het als ze niet hoeven te werken, maar (alsnog) hun basisschool afmaken of een vakopleiding kunnen volgen, om hun toekomstkansen te verbeteren.

PCOB/KBO

namens de besturen, Wil Bakewel, 696 2777

Op onze bijeenkomst van maandag 3 november waren 20 personen aanwezig. Onderwerp was "Uw erfenis goed geregeld", ingeleid door mevrouw Thea Wiegers van het landelijk bureau van de PCOB in Zwolle.

Men denkt wellicht: om een erfenis te regelen moet je geld hebben. Dit hoeft echter geenszins het geval te zijn. Het gaat om de goederen die men bezit en die vaak grote emotionele waarde hebben.

De PCOB heeft nu een boekje samengesteld, waarin men kan aangeven, welke bezittingen men heeft en welke bestemming deze moeten krijgen. Dit dossier kan men ook digitaal aanleggen. Ook kan men een checklist downloaden, hoe men de uitvaart en andere zaken geregeld wil hebben bij overlijden. Een zeer leerzame middag!

Abusievelijk was in het vorige bericht gemeld, dat onze volgende bijeenkomst 8 december zou zijn, waarvoor onze excuses. Intussen heeft er een bijeenkomst plaatsgehad op 1 december. Op deze middag heeft de heer Karim Morad van Humanitas Amsterdam voor ons toegelicht, welke voorzieningen en activiteiten voor ouderen Humanitas in ons stadsdeel te bieden heeft.

Wat onze bijeenkomsten in januari en februari 2009 betreft kunnen wij u meedelen, dat wij op maandag 5 januari een declamatiemiddag willen houden. Op maandag 2 februari zal door het Fonds Psychische Gezondheid van de Hersenstichting een lezing worden gehouden over Het Geheugen.

LEZERS SCHRIJVEN

Abri 9: Hand van God

Henk de Boer

In het natuurgebied De Hoge Dijk staat de 'Hand van God'.

Alsof deze hand de mens heeft gemaakt naar zijn beeld. "Laat ons mensen maken naar ons beeld."

Alsof deze hand scheiding bracht tussen licht en duisternis, water en land, hemel en aarde.

De Hand van God, de Boom des Levens.

"Met de boom des levens wegend op zijn rug droeg de Here Jezus God goede vrucht."

Nee, Jezus was de Boom des Levens, de Hand van God. En wij zijn daarvan de vrucht.

Als in een droom

Ik heb van jou gedroomd vannacht,
Dat je nog fier en ongebroken door de straten liep
Maar wat ik wel het minste had verwacht
Was, dat jij niet antwoordde toen ik je riep.
Het was alsof je geest al elders was,
Niet meer aan deze wereld toebehoorde.
En wat ik in je ogen las
Dat waren voor mij onbekende woorden.

En wakker wordend sloeg de schrik mij om het hart
Die woorden toeterden maar in mijn oren
Ik werd verdrietig en verward
En wist dat ik je stem nooit meer zou horen.
Geen woord zal ooit weer van je lippen komen
Het laatste woord is tussen ons gezegd,
Nooit meer met jou over het leven bomen.
Drie rozenblaadjes heb ik op je graf gelegd.

Frank Odinot


```
ERROR: undefined
OFFENDING COMMAND:

STACK:
```